

Polardag 24. september 2014. Rapport

---

1 PROGRAM

0900- 1200

- Åpning ved Rektor Dag Rune Olsen
- Bibliometrisk analyse av medlemmenes publisering, Susanne Miki, RB, UiB
- Klimaendringer i polare områder, Helge Drange, GFI, UiB
- Urfolk og styringssystem i nordområdene, Per Selle, SamPol, UiB
- Norsk polarforskning, Forskningsrådets policy, Torill Engen Skaugen, NFR
- Rettslige miljøkvalitetskrav til arktiske marine økosystem, Sigrid E. Schütz, Juss, UiB
- Fisken og miljøet: metamorfose, rekruttering og slim, Karin Pittman, BIO, UiB

1300-1500

- Aktuelle polare prosjekt ved UiB, aktive 2015 - 2016
- Store søknader der nettverket kan bidra
- Diskusjon: Framtidige aktiviteter i Polarnettverket ved UiB

Presentasjonene er tilgjengelige i form av lenker til PDF'er av foredragene over.

2 DISKUSJON OMKRING FRAMTIDIGE AKTIVITETER I POLARNETTVERKET VED UIB:

2.1 Møter

Det er ønskelig å treffes 2 ganger i semesteret.

- 1) 1 foredrag/seminar på dagen omkring lunsjtid f.eks, på Studentseneteret.
- 2) 1 kveldsmøte m foredrag etterfulgt av uformell sammenkomst f.eks. på Kvarteret.

I tillegg er det ønskelig å holde en samling som Polardagen 24. september i vårsemesteret 2015.

I første omgang ønsker nettverket å konsolidere seg internt, bli kjent med hverandre og finne «sin form». Prinsippet om åpenhet og inkludering står sterkt, men i første omgang vil en ikke aktivt invitere inn miljø utenfor UiB. Arbeidsgruppen fant allikevel i etterkant at vi ønsker å invitere inn ansatte i Uni Research som arbeider med polar-forskning når vi får litt ressurser til å oppdatere nettsidene (se under).

Nettverket ønsket heller ikke å definere/avgrense «Polar» slik NFR har gjort, ettersom det er viktige geografiske områder som faller utenfor i NFR sin definisjon.

Det er også ønskelig å utvikle en strategi for nettverket. Kan nettverket være med på å påvirke UiB til å få inn polarforskning som en del av UiB sine satsningsområder? Strategisk bør det også arbeides for at UiB miljøene skal få forskningstid for det nye polarfartøyet «Kronprins Haakon».

2.2 Kursvirksomhet:

Kan man dra fordel av vår tverrfaglige kompetanse, og utvikle et felles kurs som kan tilbys studenter på alle nivå? F.eks et 3 dagers kurs med innføring i alt fra polar juss til geobiologi. Det ble også diskutert hvorvidt man skal jobbe for å etablere en sommerskole (ph.d. nivå) ved UiB med fokus på polar forskning.

2.3 Erfaringsutveksling:

Vi må finne en måte å få til god erfaringsutveksling internt i nettverket. Mange har erfaring fra søknader om div tillatelser knyttet til feltarbeid, logistikk, og andre praktiske ting. Dette må deles med andre. En må skaffe oversikt over hvor nettverket driver feltarbeid.

2.4 Tokttid ved UiB sine forskningsfartøy

Det var et ønske fra nettverksmedlemmene om at dette måtte bli mer oversiktlig, og at man kunne samarbeide om toktid på tvers av fag. Deler av nettverket har utfordringer med samarbeid internt ved UiB, dette er spesielt knyttet til tokt-tid og logistikk.

2.5 Rekruttering

Skal nettverket jobbe for at UiB øremerker tverrfaglige universitets stipendiater til nettverket?

2.6 Nettsider

Det er ønske om at nettsidene driftes Forskningsadministrativ avdeling. Det er ikke sikkert at det er mulig mhp ressurser tilgjengelig ved FA. Et alternativ kan være at en ph.d. kandidat gjør dette i en 25% stilling som pliktarbeid over en 4 års periode. Forespørsel om dette er sendt til Mat. Nat fakultetet i etterkant av møtet. Det må også legges en plan for hvem nettsidene er for. Skal nettsidene være for nettverksmedlemmene? Media? Partnere? Studenter? Bør de være på norsk eller engelsk? Uten ekstra ressurser forblir de som de er nå, men med med litt hjelp kan de gjøres vesentlig bedre.

3 STORE SØKNADER UNDER PLANLEGGING FRA POLARFORSKNINGSNETTVERKET VED UIB

Pr i dag er det kun en søknad som er under planlegging i nettverket.

Kilde: NordForsk, Centre of Excellence

Søker: Lars H. Smedsrud (GFI)

Prosjekt: AC4: Arctic sea ice loss, causes of change, consequences & challenges

Frist: Mars 2015

Prosjektstørrelse: ca 35 mill NOK (Program budsjett er 95 mill NOK fordelt på 2-3 prosjekter)

Partnere: Bolin Centre for Climate Research in Stockholm, Centre for Ocean and Ice and Danish Climate Centre in Copenhagen, Bjerknes Centre for Climate Research in Bergen.

Søknaden har som 1 av 10 prosjekt mottatt 100 000 NOK i forprosjektmidler. Utlysning forventes høsten 2014, med søknadsfrist mars 2015

4 AKTUELLE POLARE PROSJEKT VED UIB, AKTIVE 2015 – 2016

Thomas Spengler (GFI) - Prosjekt: HIMWARC- High IMPact Weather in the ARctic. Polar Lows, Applied research that will be used to improve weather forecasts.

Finansiering: NORKLIMA, NFR

Tor Eldevik (GFI) - Prosjekt: Arven etter Nansen

Finansiering: SAK-midler, NFR

Utarbeidet forskningsplan for det sentrale og nordlige Barentshavet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD). Søknad om implementering av planen sendt til NFR. Muligheter for opprettelse av en «nasjonal SFF», nivåmessig et hakk opp fra «vanlig» SFF, som blir for lokalt.

Øyvind Fiksen (BIO) Prosjekter : Endringer i Barentshav-torskens gyteplasser langs norskekysten og Fordeling og migrasjon av torsk, sild og lodde (i Barentshavet)

Anders Goksøyr (BIO) Polare økotoksikologiprosjekter

How do environmental contaminants activate polar bear (*Ursus maritimus*) xenobiotic receptors?

Comparative toxicogenomics: Expanding to other gadiform species

Industrirelevante prosjekter. Har forsøkt, men ikke fått med seg industrien i disse prosjektene.

Lise Øvreås (BIO) Mikrobiologiske polarprosjekter

Arctic Microorganisms: Microorganisms in the arctic: major drivers of biogeochemical cycles and climate change. 400 gigatonn metan er låst i permafrost (arktisk tundra). Det mikrobielle samfunn representerer en nøkkel til denne låsen. Størstedelen er fremdeles låst – og karbonreservene er bundet i dette reservoaret. Finansiering: NFR

MicroPolar [µP]: Processes and Players in Arctic Marine Pelagic Food Webs - Biogeochemistry, Environment and Climate Change. Finansiering: NFR

OceanCertain: Ocean Food web Patrol – Climate Effects: Reducing Targeted Uncertainties with an IntegratedNetwork. Finansiering: EU FP7

Vigdis Vandvik (BIO) Tema: Ecological and Environmental Change Research Group

Prosjekter: Research in [with relevance for] the Arctic. Økosystemer i rom og tid, menneskelig påvirkning og naturlige drivkrefter.

Gunn Mangerud (GEO) Tema: Polare prosjekt/ Biostratigraphy /palynology

Evolusjon og dateringer på Svalbard, Hopen og Bjørnøya.

Hvordan ble kullet dannet? Tidsskala ~350 mill år

Helga (Kikki) Kleiven (GEO) Tema: Antarktisk Sirkulasjon, iskjerner fra Dronning Maud Land og kjerner fra dyphavet. Antarctic Bottom Water formation. Ocean Drilling Project.

Joachim Jacobs (GEO): Tema: Antarktisk geologi

Structural Geology and Tectonics, Dronning Maud Land

Blue Ice Moraine Gypsum, Dronning Maud Land

Exhumation history of the Dronning Maud Land Mts.

Kerim Nisancioglu (GEO): Prosjekt Ice2 Ice

Finansiering: ERC Synergy Grant

What if Arctic sea ice abruptly disappears? Komplementære og kryss-institusjonelle forskningsteam.

Atle Rotevatn (GEO) : Post-Caledonide Tectono-Sedimentary Evolution of Arctic Margins and Basins Samarbeid mellom UiB, UNIS, UiO, Imperial College London, Univ København.

Finansiering: Industrifinansiert prosjekt, forstå regionen mhp å utvikle næring

Jostein Bakke (GEO): Shifting Climate States of the Polar Regions (SHIFTS)
- Inkluderer både Antarktis og Arktis

5 AKTUELLE MØTER

Arctic Frontiers 2015, 21-23 Januar 2015, Tromsø.

<http://www.arcticfrontiers.com/>

Rektor har oppfordret til at UiB sender en delegasjon. Tor Eldvik skal lede en av sesjonene på konferansen. Programmet for *Emerging Leaders* er også verd å se på i forhold til å løfte de yngre i miljøet.

INSTAAR, 45th International Arctic Workshop, 13-15 mai 2015, Bergen

Jostein Bakke er med å arranger dette. Sett av datoen!